52

VYHLÁŠKA

ze dne 21. února 2011,

kterou se mění vyhláška č. 239/1998 Sb., o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a bezpečnosti provozu při těžbě a úpravě ropy a zemního plynu a při vrtných a geofyzikálních pracích a o změně některých předpisů k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a bezpečnosti provozu při hornické činnosti a činnosti prováděné hornickým způsobem, ve znění pozdějších předpisů

Český báňský úřad stanoví podle § 5 odst. 3 a § 6 odst. 6 písm. a), b) a d) zákona č. 61/1988 Sb., o hornické činnosti, výbušninách a o státní báňské správě, ve znění zákona č. 542/1991 Sb.:

Čl. I

Vyhláška č. 239/1998 Sb., o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a bezpečnosti provozu při těžbě a úpravě ropy a zemního plynu a při vrtných a geofyzikálních pracích a o změně některých předpisů k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a bezpečnosti provozu při hornické činnosti a činnosti prováděné hornickým způsobem, ve znění vyhlášky č. 360/2001 Sb. a vyhlášky č. 298/2005 Sb., se mění takto:

1. V § 1 se doplňuje odstavec 3, který zní:

„(3) Tato vyhláška byla oznámena v souladu se směrnicí Evropského parlamentu a Rady 98/34/ES ze dne 22. června 1998 o postupu při poskytování informací v oblasti norem a technických předpisů a předpisů pro služby informační společnosti, ve znění směrnice 98/48/ES.“.

2. V § 2 se na konci písmene i) tečka nahrazuje čárkou a doplňují se písmena j) až o), která znějí:

„j) likvidaci vrtu nebo sondy uvedení vrtu nebo sondy do stavu, kdy jsou přírodní bariéry odstraněné vrtnou činností nahrazeny bariérami umělými, které zamezí možnosti komunikace mezi jednotlivými obzory nebo jednotlivých obzorů s povrchem,

k) zajištění vrtu nebo sondy uvedení vrtu nebo sondy do takového stavu, kdy je trvale zabezpečeno zachování obzorů vhodných pro průmyslové využití a umožněn bezpečný návrat k těmto obzorům,

l) mostek uměle vytvořená bariéra k izolaci obzorů; mostek je buď cementový, který je tvořen pevným sloupcem cementu vyhovujícím zkouškám podle této vyhlášky, nebo mechanický, který je tvořen technickým zařízením; mostek může být tvořen i kombinací cementového a mechanického mostku,

m) vodu pod tlakem voda s předpokládaným nebo skutečným tlakem na ústí vrtu nebo sondy vyšším než 0,1 MPa,

n) umrtvený vrt nebo sonda vrt nebo sonda s vytvořenou tlakovou rovnováhou, kdy hydrostatický tlak sloupce kapaliny ve vrtu nebo sondě je stejný nebo vyšší než tlak v příslušném obzoru,

o) kyselý plyn zemní plyn s obsahem sirovodíku a dalších kyselých složek, jako je oxid uhličitý nebo organické sírové sloučeniny, s parciálním tlakem sirovodíku vyšším než 0,35 kPa a celkovým tlakem systému vyšším než 450 kPa.“.

3. V § 9 odst. 4 větě druhé se za slovo „provedena“ vkládají slova „nejméně jednou za týden, jde-li o pracoviště s možným výskytem vody pod tlakem, ropy nebo plynu, v ostatních případech“.

4. V § 11 se doplňuje odstavec 4, který zní:

„(4) Pokud projekt předpokládá možnost vzniku nebezpečného tlakového projevu, řídí vrtné práce, práce pro podzemní opravy sond a práce k zajištění nebo likvidaci vrtů nebo sond na vodu pod tlakem, ropu nebo plyn držitel osvědčení o absolvování speciálního výcviku ve zmáhání tlakových projevů ve vrtu nebo sondě podle mezinárodních standardů vydaného akreditovaným školicím střediskem pro zmáhání tlakových projevů; to neplatí pro zaměstnance vykonávajícího inspekční službu.“.

5. V § 17 odstavec 1 zní:

„(1) Při zřizování, likvidaci a podzemních opravách vrtů a sond s předpokládaným výskytem vody pod tlakem, ropy nebo plynu, při těžbě a úpravě plynů a kapalin, při těžbě nerostů loužením, při podzemním uskladňování plynů nebo kapalin a při ukládání plynů nebo kapalin do přírodních horninových struktur musí

být ve všech pracovních i nepracovních směnách zajištěna inspekční služba.“.

6. § 18 včetně nadpisu a poznámek pod čarou č. 8 a 9 zní:

„§ 18

Hlášení závažných pracovních úrazů, závažných událostí, závažných provozních nehod a nebezpečných stavů

(1) Závodní zajistí bezodkladné hlášení závažných pracovních úrazů, závažných událostí, závažných provozních nehod a nebezpečných stavů příslušnému obvodnímu báňskému úřadu.

(2) Hlásí se tyto závažné pracovní úrazy:

a) smrtelný úraz[8]),

b) úraz životu nebezpečný, kterým je úraz s následnou anatomickou nebo funkční ztrátou orgánu, životu nebezpečné poškození zdraví, včetně průmyslové otravy, a úraz s takovým charakterem úrazového děje, který nastal v důsledku porušení bezpečnostních předpisů a nasvědčuje závažnému ohrožení bezpečnosti provozu a ochrany zdraví při práci,

c) hromadný úraz, kdy při stejném úrazovém ději byly zraněny nejméně 3 osoby, z nichž alespoň jedna utrpěla úraz smrtelný, nebo kdy bylo zraněno více než 10 osob.

(3) Hlásí se závažné události, závažné provozní nehody a nebezpečné stavy, a to

a) erupce,

b) nebezpečný tlakový projev,

c) výskyt vody pod tlakem nebo hořlavého plynu, které nebyly projektem předpokládány, a výskyt kyselého plynu,

d) únik ropy, plynu nebo kapalin do okolí, který má za následek znečištění ovzduší, vody nebo půdy nad limity stanovené zvláštními právními předpisy[9]),

e) ztráta radioaktivního zářiče a prokázaná netěsnost uzavřeného zářiče,

f) vloupání do skladu výbušnin, odcizení či nalezení výbušnin,

g) úmrtí osoby v objektu nebo na pracovišti,

h) hledání pohřešované osoby.

(4) Dále se hlásí závažné události, závažné provozní nehody a nebezpečné stavy, pokud k nim dojde při

a) nakládání s výbušninami, včetně úrazů a přiotrávení zplodinami vznikajícími během výbuchu, nebo

b) používání vyhrazených technických zařízení včetně úrazů elektrickým proudem.

(5) Na místě, kde došlo k mimořádné události uvedené v odstavci 1, se nesmí nic měnit, dokud obvodní báňský úřad neprovede ohledání místa nebo nerozhodne jinak, kromě případů, kdy jde o záchranu postižených, popřípadě o další záchranné práce nebo o bezpečnost provozu.

(6) O místě mimořádné události zaměstnavatel pořídí výstižnou fotodokumentaci a vyhotoví náčrtek, popřípadě plánek zachycující důležité skutečnosti.

(7) Mimořádné události uvedené v odstavci 1 zaměstnavatel vyhodnocuje a eviduje a záznamy a dokumentaci o nich uchovává po dobu nejméně 5 let.

---

[8]) § 380 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce.

[9]) Například zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 86/2002 Sb., o ochraně ovzduší a o změně některých dalších zákonů (zákon o ochraně ovzduší), ve znění pozdějších předpisů.“.

7. V § 23 odstavec 2 včetně poznámek pod čarou č. 14 a 20 zní:

„(2) Ke zpracování projektu je oprávněn jen báňský projektant[14]), k části projektu vztahující se k instalaci elektrických zařízení jen projektant instalací elektrických zařízení[20]).

---

[14]) § 2 odst. 1 písm. e) vyhlášky č. 298/2005 Sb., o požadavcích na odbornou kvalifikaci a odbornou způsobilost při hornické činnosti nebo činnosti prováděné hornickým způsobem a o změně některých právních předpisů, ve znění vyhlášky č. 240/2006 Sb.

[20]) § 2 odst. 1 písm. f) vyhlášky č. 298/2005 Sb., ve znění vyhlášky č. 240/2006 Sb.“.

8. V § 28 odst. 1 se za slovo „háku“ vkládá slovo „kladkostroje“.

9. V § 28 se na konci odstavce 3 doplňuje věta „Při činnosti soupravy pro podzemní opravy sond může být přístroj pro kontinuální měření nahrazen přístrojem přenosným a kontinuální zjišťování nahrazeno intervalovým v intervalech stanovených projektem; intervaly však nesmí být delší než 30 minut.“.

10. V § 28 odst. 4 se věta první nahrazuje větou „Součástí výbavy vrtné soupravy a soupravy pro podzemní opravy sond při činnostech, u nichž lze předpokládat vytvoření nebezpečné koncentrace hořlavých plynů v ovzduší pracoviště, jsou dva přístroje na měření výskytu hořlavých plynů v ovzduší, kterými je v místech, kde lze výskyt hořlavých plynů předpokládat, nepřetržitě zjišťována koncentrace hořlavých plynů v ovzduší.“.

11. V § 33 odst. 3 písmeno a) zní:

„a) při zapouštění a tažení nářadí sledován stav a zaznamenáván objem vytékajícího výplachu z vrtu nebo sondy, popřípadě doplňovaného výplachu; k tomu je vrtná souprava a souprava pro podzemní opravy sond vybavena zařízením pro kontrolu a zaznamenávání objemu vytékajícího a doplňovaného výplachu,“.

12. V § 39 se doplňuje odstavec 4, který zní:

„(4) Pro vrty s předpokládaným výskytem vody pod tlakem, ropy nebo plynu bez předpokládaného vzniku nebezpečného tlakového projevu neplatí ustanovení § 41 odst. 1 věty druhé, § 42 odst. 3 a § 45 odst. 1 věty druhé; opatření k zajištění bezpečnosti práce a provozu v těchto případech určí provozní dokumentace.“.

13. V § 40 se doplňují odstavce 6 a 7, které včetně poznámky pod čarou č. 21 znějí:

„(6) V okruhu 15 m od ústí vrtu smí být umístěno jen určené technologické zařízení; ustanovení odstavce 4 zůstává nedotčeno.

(7) Nestanoví-li energetický zákon[21]) jinak, stanovují se bezpečnostní pásma vrtů od objektů a zařízení podle této vyhlášky.

[21]) Zákon č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů.“.

14. V § 42 se doplňují odstavce 5 a 6, které včetně poznámek pod čarou č. 22 a 23 znějí:

„(5) Pro cementaci se použije cement pro cementování vrtů[22]) nebo cement o minimální pevnosti v tlaku 32,5 MPa se stanovenou recepturou pro úpravu cementové kaše. Tato podmínka se považuje za splněnou, pokud cement vyhovuje alespoň požadavkům určených norem[23]) upravujících požadavky na cementy a materiály pro cementování vrtů.

(6) V průběhu technologické přestávky po cementaci, s výjimkou cementace řídicí a úvodní kolony a technologické přestávky ke zjišťování hermetičnosti, se nepřetržitě zjišťuje koncentrace hořlavých plynů na ústí vrtu nebo sondy.

[22]) ČSN EN 197-1 Cement – část 1: Složení, specifikace a kritéria shody cementu pro obecné použití.
ČSN EN ISO 10426-1 Naftový a plynárenský průmysl – Cementy a materiály pro cementování vrtů – Část 1: Specifikace.
ČSN EN ISO 10426-2 Naftový a plynárenský průmysl – Cementy a materiály pro cementování vrtů – Část 2: Zkoušení cementů.

[23]) § 4a zákona č. 22/1997 Sb., ve znění zákona č. 205/2002 Sb.“.

15. Za § 42 se vkládají nové § 42a a 42b, které včetně nadpisů znějí:

„§ 42a

Cementové mostky

(1) Cementový mostek a cementový mostek kombinovaný s mechanickým mostkem se projektují podle technického stavu vrtu nebo sondy a na základě zhodnocení získaných geologických poznatků, očekávaných tlaků, teplot a podmínek v místě jeho postavení a v souladu s přílohami č. 5 a 6 k této vyhlášce. Není-li možné dodržet nejmenší stanovené délky cementového mostku pro nedostatečnou délku vrtu nebo sondy, pak

a) část vrtu nebo sondy pod obzorem se vyplní v celé délce,

b) v části vrtu nad obzorem se zvolí takový typ mostku, aby bylo spolehlivě zamezeno možnosti komunikace mezi jednotlivými obzory a jednotlivých obzorů s povrchem.

(2) Postavení cementového mostku je dovoleno jen v umrtveném vrtu nebo sondě průchodném od ústí až k místu postavení mostku.

(3) Před cementací tlakového cementového mostku se provede pohlcovací zkouška obzoru, který má být izolován. Způsob provedení pohlcovací zkoušky určí projekt; nejvyšší tlak zatlačení se určí na základě výsledku pohlcovací zkoušky. Tlaková cementace se provádí při zavřeném ústí vrtu nebo sondy.

(4) Cementová kaše se před zahájením čerpání do vrtu nebo sondy i v jeho průběhu míchá a homogenizuje v samostatné nádrži nebo v míchací nádrži cementačního agregátu. V průběhu míchání se kontroluje měrná hmotnost a množství cementové kaše začerpávané do vrtu nebo sondy a odebere vzorek cementové kaše.

(5) O provedení cementového mostku vypracuje vedoucí cementačních prací cementační protokol obsahující údaje o způsobu provedení cementace, spotřebě

cementu, fyzikálních vlastnostech a množství cementové kaše a časovém průběhu cementace mostku s uvedením údajů o hlavě mostku a tlacích použitých při zatláčení.

§ 42b

Kontrola cementových mostků

(1) Hermetičnost cementového beztlakového mostku se po jeho postavení a ztuhnutí zkontroluje zatížením hmotností nářadí a tlakem nebo snížením hladiny ve vrtu nebo sondě. Hermetičnost cementového tlakového mostku se po jeho postavení a ztuhnutí zkontroluje zatížením hmotností nářadí, tlakem a snížením hladiny ve vrtu nebo sondě. V případě nehermetičnosti cementového mostku a v případě, že délka izolačního cementového mostku nedosahuje minimální požadované délky nad izolovaným obzorem, se cementace a následné zkoušky hermetičnosti opakují.

(2) Zkouška zatížením hmotností nářadí se provede po ztuhnutí cementové kaše nasednutím nářadí na hlavu mostku hmotností stanovenou v projektu, nejméně však hmotností 3 tuny; to neplatí při zkoušce cementového mostku v ústí vrtu a sondy. Při této zkoušce se ověří hloubka hlavy mostku. Tlaková zkouška cementového mostku postaveného v zapaženém vrtu se provede tlakem stanoveným s ohledem na mezní vnitřní tlak pažnic a na technický stav a opotřebení pažnic.

(3) Kontrola hermetičnosti cementového mostku snížením hladiny se provede

a) u vrtů a sond, u kterých je znám ložiskový tlak, snížením hladiny kapaliny na takovou úroveň, která odpovídá nejvýše 1/3 ložiskového tlaku,

b) u vrtů a sond, u kterých není znám ložiskový tlak, snížením hladiny kapaliny na úroveň, která odpovídá nejvýše 1/3 výšky původního sloupce kapaliny.

(4) Kontrola hermetičnosti se neprovádí u cementového mostku v ústí sondy.

(5) Projekt nebo technologický postup určí

a) dobu zkoušky hermetičnosti,

b) velikost zkušebního tlaku a dovolený pokles zkušebního tlaku,

c) dobu technologické přestávky na ztuhnutí cementu a ověření hermetičnosti mostku nebo pevnost cementového kamene, po jejímž dosažení je možno provádět další činnosti ve vrtu nebo sondě.

(6) Technický pracovník určený v projektu nebo v technologickém postupu vyhotoví o každé zkoušce hermetičnosti mostku a jejím výsledku protokol.“.

16. V § 47 odst. 1 se slova „§ 32 až 34, § 39 a § 43 až 45“ nahrazují slovy „§ 26 až 28, § 31 až 34, § 39 a § 42 až 46“.

17. V § 51 odst. 3 se slova „nebezpečném tlakovém projevu“ nahrazují slovy „odvracení nebezpečných stavů na sondě a při opravě nebo výměně horní části produkčního kříže“.

18. V § 51 odst. 8 se slova „vyrovnání tlaku v sondě s atmosférickým tlakem“ nahrazují slovy „umrtvení sondy“.

19. Za § 51 se vkládají nové § 51a a 51b, které včetně nadpisů znějí:

„§ 51a

Kontrola technického stavu sondy

U sondy se

a) zkontroluje technický stav těžební pažnicové kolony při podzemní opravě provozované sondy, nejde-li o sondy uvedené pod písmenem e), jestliže u sondy do stáří 30 let uplynulo od poslední kontroly více než 10 let, u sondy starší 30 let více než 5 let. Termíny dalších kontrol určí závodní, avšak interval těchto dalších kontrol nemůže být delší než 10 let; pokud je sonda aktivně zajištěna proti vnější i vnitřní korozi, lze tento interval prodloužit až na 15 let,

b) zkontroluje stav těžební pažnicové kolony u kavernového podzemního zásobníku plynu alespoň jednou za 2 roky; pokud je sonda aktivně zajištěna proti vnější i vnitřní korozi, lze kontrolu provést jednou za 3 roky,

c) zkontroluje technický stav těžebního vystrojení nejméně jednou za 2 roky, jestliže se v těženém plynu vyskytuje sirovodík,

d) pravidelně kontroluje stav ústí sondy a vývoj tlaku v mezikružích v intervalech určených provozní dokumentací s ohledem na možný vznik případných netěsností,

e) nejméně jednou za 2 roky zkontroluje těsnost pažnicových kolon, například měřením koncentrace metanu v půdním vzduchu v okolí sondy, měřením nebo sledováním úniku plynu kolem pažnic; způsob kontroly určí závodní,

f) v případě zjištění jakýchkoliv odchylek nebo netěsností signalizujících možné ohrožení bezpečnosti provozu zařízení technický stav sondy zkontroluje bezodkladně.

Výsledky kontrol se vyhodnotí se závěrem, zda sonda a její těžební vystrojení jsou schopny bezpečného provozu.

§ 51b

Bezpečnostní pásma sond

(1) Bezpečnostní pásmo je souvislý kruhový prostor kolem sondy. Bezpečnostní pásmo nesmí být

a) u sondy na podzemním zásobníku plynu[21]) s tlakem plynu na ústí
   1. do 10 MPa včetně menší než 80 m,
   2. větším než 10 MPa menší než 150 m,
b) u sondy pro těžbu z ložiska ropy nebo plynu s tlakem na ústí
   1. do 2 MPa včetně menší než 30 m,
   2. větším než 2 MPa, avšak menším než 10 MPa včetně menší než 75 m,
   3. větším než 10 MPa menší než 100 m,
c) u sondy pro těžbu plynu z ložiska černého uhlí menší než 30 m,
d) u sondy pro těžbu plynu ze starých nebo opuštěných důlních děl menší než 3 m,
e) u sondy se zjištěným nebo předpokládaným výskytem sirovodíku menší než 350 m.

(2) U zahušťovacích sond a v případě, že sonda je vybavena podpovrchovým bezpečnostním ventilem, může být bezpečnostní pásmo podle odstavce 1 zmenšeno až na polovinu uvedených hodnot.

(3) Není-li možné bezpečnostní pásmo dodržet, určí provozní dokumentace opatření k zajištění bezpečnosti práce a provozu; opatření se promítnou do havarijního plánu.

(4) Pokud v bezpečnostním pásmu existují stavby nebo zařízení ve vlastnictví jiné právnické nebo fyzické osoby nebo pokud provozovatel sondy dá souhlas jiné právnické nebo fyzické osobě ke zřízení stavby nebo zařízení v bezpečnostním pásmu, stanoví provozovatel sondy potřebná opatření k ochraně života a zdraví osob a majetku těchto osob a tato promítne do havarijního plánu.“.

20. V § 58 se na konci textu odstavce 1 doplňují slova „zabraňující prošlehnutí plamene do nádrže“.

21. V § 63 se na konci textu odstavce 1 doplňují slova „zabraňující korozi pažnic“ a doplňuje se věta „Spoje stupaček provozní sondy podzemního zásobníku plynu musí být při běžném provozním tlaku plynotěsné.“.

22. V § 63 se doplňuje odstavec 3, který zní:

„(3) Sonda podzemního zásobníku plynu uvedená v § 51b odst. 1 písm. a) se vybaví podpovrchovým bezpečnostním ventilem.“.

23. V části první hlavě druhé se za díl VI vkládá nový díl VII, který včetně nadpisu zní:

„Díl VII

Zajištění a likvidace vrtů a sond

§ 71a

Požadavky na zajištění vrtů a sond

(1) Zajištění vrtu a sondy na vodu pod tlakem, ropu nebo plyn se projektuje podle požadavků bodu 1 písm. a), b) a e) až h) a bodu 2 písm. a), c) až f), i), j) a l) až p) přílohy č. 1 k této vyhlášce doplněných o lokalizaci vrtu nebo sondy včetně situačního plánu, určení konstrukce vrtu nebo sondy, požadavky na izolaci, popřípadě cementaci a o schéma ústí vrtu nebo sondy, a podle příloh č. 5 a 6 k této vyhlášce. Pro zajištění ostatních vrtů a sond postačí, jsou-li požadavky na projekt podle věty první uvedeny v technologickém postupu.

(2) Stav zajištění vrtu a sondy na vodu pod tlakem, ropu nebo plyn se kontroluje v pravidelných intervalech určených provozní dokumentací. Nejsou-li vrt nebo sonda zajištěny izolačním mostkem a lze-li v nich předpokládat výskyt nebo se v nich již vyskytuje tlak na ústí nebo v mezikruží, kontrolují se nejméně jedenkrát za měsíc; vykazuje-li tlak stálou hodnotu, lze interval kontrol prodloužit až na 6 měsíců.

(3) Pro zajištění vrtů a sond platí ustanovení § 26 až 28, § 31 odst. 1 až 4 a § 32 až 34, pro zajištění vrtů a sond na vodu pod tlakem, ropu nebo plyn také § 39, § 42 odst. 1 a 4 a § 42a až 46 s tím, že postačuje dálkové ovládání protierupčního zařízení z jednoho místa.

§ 71b

Požadavky na likvidaci vrtů a sond

(1) Likvidace vrtu a sondy na vodu pod tlakem, ropu nebo plyn se projektuje podle požadavků bodu 1 písm. a), b) a e) až h) a bodu 2 písm. a), c) až f), i), j) a l) až p) přílohy č. 1 k této vyhlášce doplněných o lokalizaci vrtu nebo sondy včetně situačního plánu, určení konstrukce vrtu nebo sondy, požadavky na izolaci, popřípadě cementaci a o schéma ústí vrtu nebo sondy, a podle příloh č. 5 a 6 k této vyhlášce. Pro likvidaci ostatních vrtů a sond postačí, jsou-li požadavky na projekt podle věty první uvedeny v technologickém postupu.

(2) Před likvidací vrtu a sondy na vodu pod tla-

kem, ropu nebo plyn se provede karotážní měření pro zjištění technického stavu vrtu a sondy a případné zapažnicové migrace.

(3) Vrt a sonda na vodu pod tlakem, ropu nebo plyn se likvidují v souladu s požadavky uvedenými v přílohách č. 5 a 6 k této vyhlášce tak, aby po likvidaci bylo spolehlivě zamezeno možnosti komunikace mezi jednotlivými obzory a jednotlivých obzorů s povrchem.

(4) V případě, že vrtem nebo sondou je zastižen vodonosný horizont, obzor využitelný pro zvláštní zásah do zemské kůry nebo hnědouhelná nebo lignitová sloj, zaizoluje se takový horizont, obzor nebo sloj, není-li v příloze č. 6 k této vyhlášce stanoveno jinak, cementovým mostkem s překrytím nejméně 50 m nad a 30 m pod daný horizont, obzor nebo sloj, pokud to hloubkové poměry vrtu umožňují, jinak až po ústí vrtu nebo sondy.

(5) Pro likvidaci vrtů a sond platí ustanovení § 26 až 28, § 31 odst. 1 až 4 a § 32 až 34, pro zajištění vrtů a sond na vodu pod tlakem, ropu nebo plyn také § 39, § 42 odst. 1 a 4 a § 42a až 46 s tím, že postačuje dálkové ovládání protierupčního zařízení z jednoho místa.

(6) O provedení likvidace vrtu a sondy vyhotoví vedoucí likvidačních prací protokol.

§ 71c

Opakovaná likvidace vrtů a sond

(1) U vrtu a sondy, u kterých bylo zjištěno, že původní likvidací nebylo spolehlivě zamezeno možnosti komunikace mezi jednotlivými obzory nebo jednotlivých obzorů s povrchem a je ohrožen zájem chráněný podle zvláštních právních předpisů[9]), se provede jejich opakovaná likvidace. Projekt se zpracuje na základě známé geologické a technické dokumentace, a to s ohledem na stáří likvidovaného vrtu nebo sondy, geologické podmínky a technické prostředky a metody likvidace používané v době likvidace vrtu nebo sondy.

(2) Zlikvidovaný vrt nebo sonda v prostoru budovaného nebo rozšiřovaného podzemního zásobníku plynu, který nebude využit pro provoz nebo kontrolu podzemního zásobníku plynu, přezkoumá báňský projektant z hlediska způsobu jejich likvidace a posoudí jejich současný technický stav, a to i z hlediska důsledků a požadavků vyplývajících z provozu podzemního zásobníku plynu. Pokud výsledek přezkoumání a posouzení nedává záruku bezpečného provozování podzemního zásobníku plynu po celou dobu jeho předpokládané životnosti, pak se takový vrt nebo sonda opakovaně zlikviduje.

(3) Projekt opakované likvidace vrtu nebo sondy se operativně upraví na základě zjištěných skutečností, které se odchylují od údajů zjištěných z geologické a technické dokumentace a které by mohly být příčinou ohrožení bezpečnosti práce nebo provozu nebo ohrožení úspěšnosti likvidačních prací.

(4) Ustanovení § 71b platí i pro opakovanou likvidaci vrtu a sondy.

§ 71d

Označování ústí zlikvidovaných vrtů a sond

Ústí zlikvidovaného vrtu a sondy se zaměří, popřípadě i označí tak, aby je bylo možno lokalizovat. Souřadnice a způsob označení ústí zlikvidovaného vrtu a sondy se uvedou do protokolu podle § 71b odst. 6.“.

24. V § 72 se na konci textu odstavce 4 doplňují slova „ ; to neplatí, jestliže jsou tyto funkce kontrolovány řídicím systémem“.

25. V § 74 odst. 1 se na konci textu písmene b) doplňují slova „ ; to neplatí, jestliže jsou tyto funkce kontrolovány řídicím systémem“.

26. V § 76 odst. 1 písmeno a) zní:

„a) vznikne porucha ohrožující bezpečný provoz zařízení nebo porucha vyřazující komunikaci zařízení s řídicím systémem,“.

27. V § 76 odst. 1 se na konci textu písmene c) doplňují slova „ , není-li zajištěno napájení z náhradního zdroje“.

28. V § 76 odstavec 2 zní:

„(2) Konstrukce automatického a dálkového ovládání dále

a) zajistí vyřazení automatického a dálkového ovládání z funkce při přepnutí na ruční ovládání,

b) v místě dálkově ovládaného zařízení zajistí blokování znemožňující nežádoucí uvedení zařízení do chodu,

c) vhodnými prostředky, jako například použitím přístupového kódu nebo uzamykatelného vypínače, zabrání vzniku stavu ohrožujícího bezpečnost práce nebo provozu v případě, že by tento stav mohl být vyvolán změnou nastavení ovládání.“.

29. V § 81 odst. 1 písm. a) se slova „ „SNV 3“ nebo také“ zrušují.

30. V § 81 odst. 1 písm. b) se slova „ „SNV 2“ nebo také“ zrušují.

31. V § 81 odst. 1 písm. c) se slova „ „SNV 1“ nebo také“ zrušují.

32. V § 88 odstavec 2 zní:

„(2) V prostoru vrtby a sběrného střediska a na ostatních pracovištích v nebezpečných prostorech podle § 81 musí být vzájemně pospojovány všechny trvale zabudované kovové předměty včetně pažnic vrtu nebo sondy s uzemňovací soustavou elektrických zařízení. Celková hodnota zemního odporu tohoto spojení nesmí přesáhnout 5 Ω.“.

33. V § 89 se na konci textu odstavce 1doplňují slova „nebo jsou-li zařízení vodivě spojena s pažnicemi vrtu nebo sondy“.

34. V příloze č. 1 k této vyhlášce se na konci bodu 2 tečka nahrazuje čárkou a doplňuje se písmeno q), které zní:

„q) způsob likvidace nepotřebné části vrtu pro případ, že bude nutné opravit průběh vrtu úhybem.“.

35. Doplňují se přílohy č. 5 a 6, které znějí:

„Příloha č. 5 k vyhlášce č. 239/1998 Sb.

Zásady bezpečného zajištění a likvidace vrtů a sond

I. Zásady bezpečného zajištění vrtů a sond

a) Vrt nebo sonda musí být vybaveny zařízením na ústí odpovídající tlakové dimenze umožňujícím zvládnutí předpokládaných tlakových projevů. Toto zařízení musí být chráněno proti poškození a zabezpečeno proti manipulaci neoprávněnou osobou.
b) Sonda musí být vystrojena kolonou čerpacích trubek v dostatečné délce umožňující její bezpečné umrtvení.
c) Projekt zajištění vrtu a sondy musí řešit také ochranu otevřeného obzoru.

II. Zásady bezpečné likvidace vrtů a sond

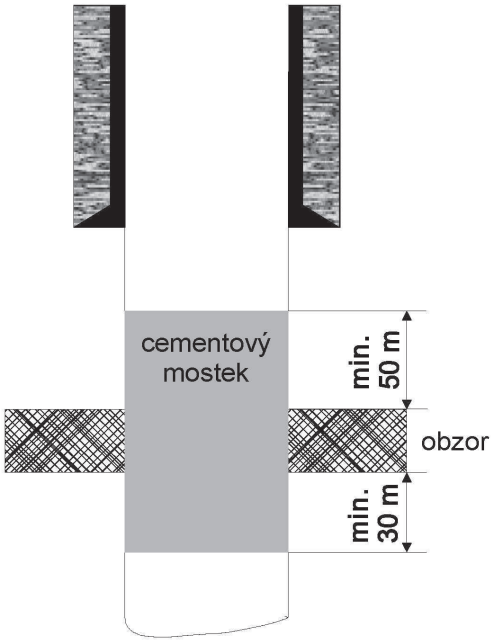
a) Každý otevřený obzor a každý úsek perforovaných pažnic se izoluje mostkem.
b) Zkontroluje se cementace mezikruží a docementují volné a nedostatečně zacementované úseky mezikruží.
c) Ústí vrtu nebo sondy se izoluje a likviduje podle bodu 6 přílohy č. 6 k této vyhlášce.
d) Pokud má být vytažena nezacementovaná část pažnicové kolony a dovoluje-li to stav vrtu nebo sondy, rozpojí se pažnicová kolona v co největší bezpečně dosažitelné hloubce a vytáhne se.
e) Místo rozpojení pažnicové kolony se izoluje cementovým mostkem o takové délce, aby mostek zasahoval alespoň 30 m do kolony pažnic nad i pod místem rozpojení; v případě izolace původně vysokotlakého obzoru se nad místem rozpojení pažnice postaví mechanický mostek a nad něj cementový mostek o délce alespoň 30 m.

Příloha č. 6 k vyhlášce č. 239/1998 Sb.

Minimální technické požadavky na bezpečné zajištění a likvidaci vrtů a sond

1. Izolace obzorů v nezapaženém vrtu

Izolace obzoru v nezapaženém vrtu se provede cementovým mostkem o délce nejméně 50 m nad obzor a 30 m pod obzor (obr. 1.1).

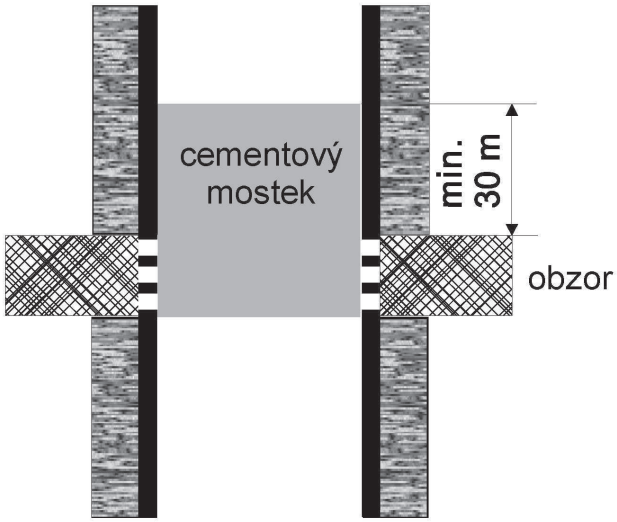

obr. 1.1

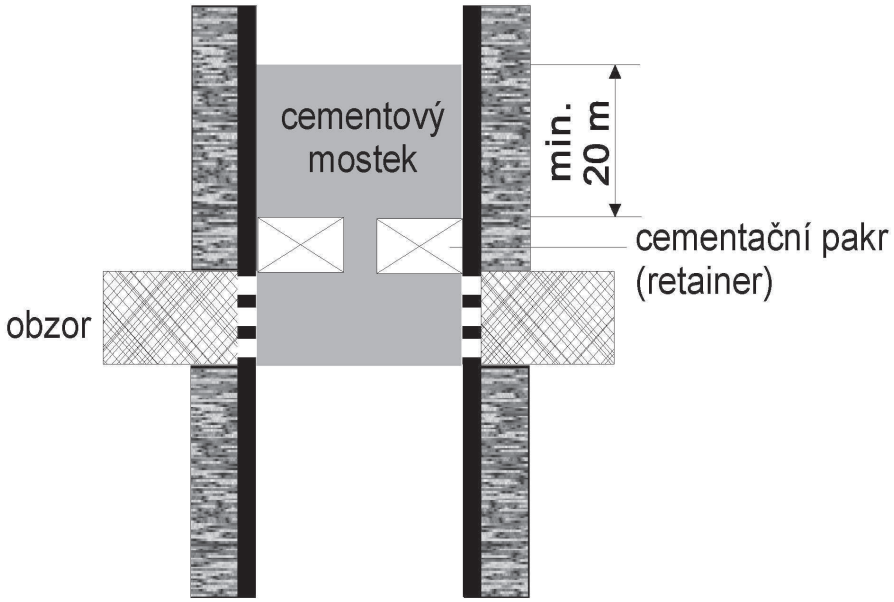
2. Izolace obzorů v zapaženém perforovaném vrtu nebo sondě

Každé místo perforace pažnic se izoluje tlakovou cementací s hlavou mostku nejméně 30 m nad obzorem (obr. 2.1). Je-li při cementaci použit cementační pakr (retainer), může být hlava cementového mostku jen 20 m nad cementačním pakrem (obr. 2.2).

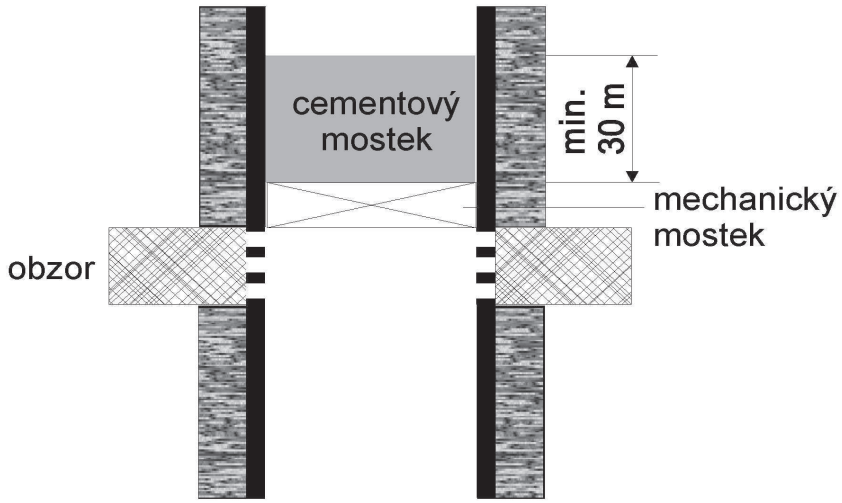
V případě ztížených podmínek v zapaženém vrtu nebo sondě, které by bránily nebo nezaručovaly kvalitní izolaci obzoru pomocí cementového mostku, a v případě izolace obzoru, jehož původní tlak byl vyšší než tlak hydrostatický, se nad perforovaným intervalem usadí mechanický mostek a nad něj se postaví cementový mostek o délce nejméně 30 m (obr. 2.3).

obr. 2.1

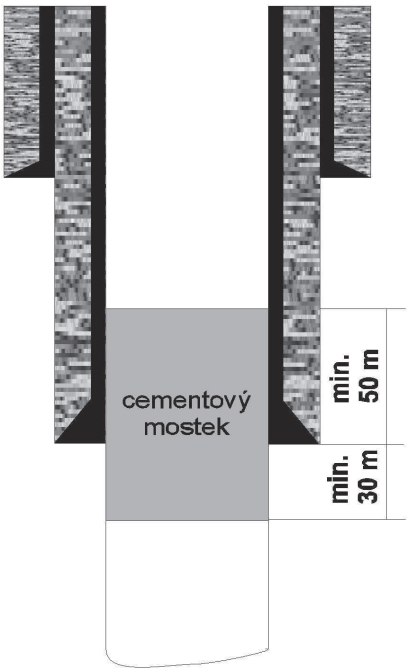
obr. 2.2

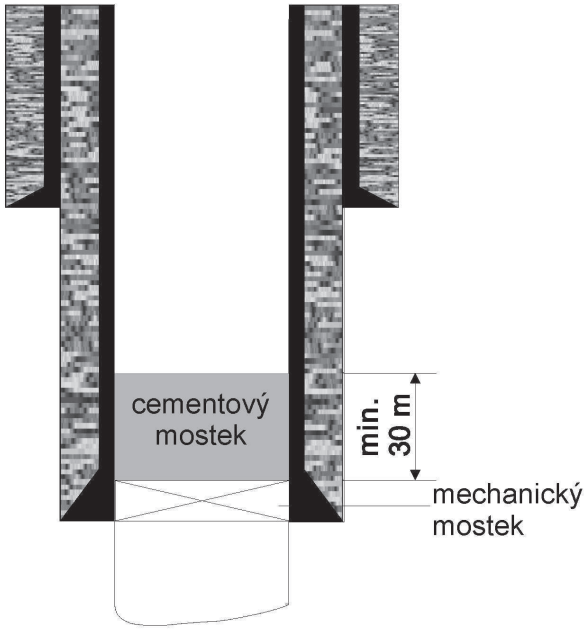
obr. 2.3

3. Izolace nezapaženého nebo částečně zapaženého vrtu nebo sondy

Jsou-li vrt nebo sonda částečně zapaženy, postaví se cementový mostek od paty kolony pažnic nejméně v délce 50 m nad patou a 30 m pod patou pažnic (obr. 3.1). Je-li použit mechanický mostek, může být délka cementového mostku zkrácena až na 30 m nad hlavu mechanického mostku (obr. 3.2).

obr. 3.1

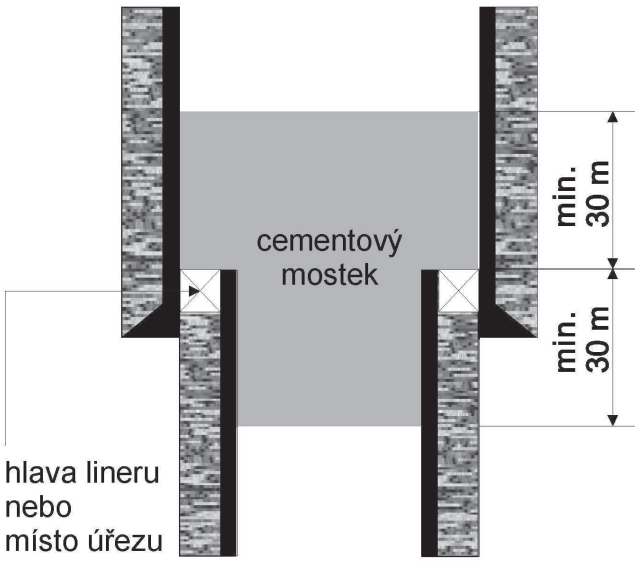
obr. 3.2

4. Izolace hlav linerů a míst rozpojení pažnic

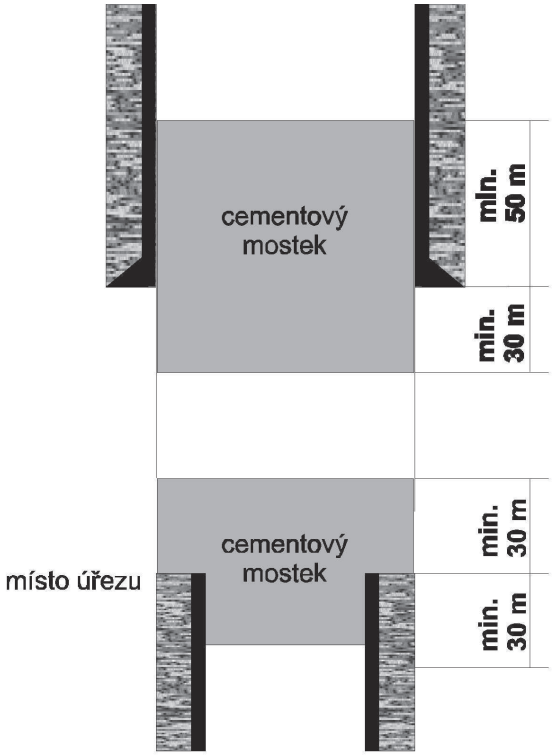
Hlava lineru a místo rozpojení pažnic se izolují cementačním mostkem o délce nejméně 60 m, který je umístěn alespoň 30 m v každé koloně pažnic nad i pod hlavou lineru nebo místem rozpojení (obr. 4.1).

Je-li místo rozpojení v nezapaženém intervalu vrtu, postaví se v místě úřezu cementový mostek o délce nejméně 30 m nad místem úřezu a 30 m pod místem úřezu a v patě pažnicové kolony mostek o délce nejméně 50 m nad patou a 30 m pod patou pažnic (obr. 4.2).

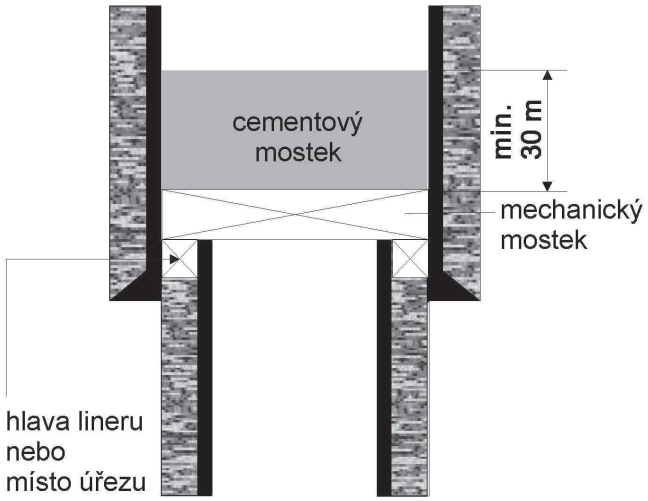
Je-li použit mechanický mostek usazený nad hlavou lineru, stačí nad něj postavit cementový mostek o délce 30 m (obr 4.3).

obr. 4.1

obr. 4.2

obr. 4.3

5. Izolace mezikruží

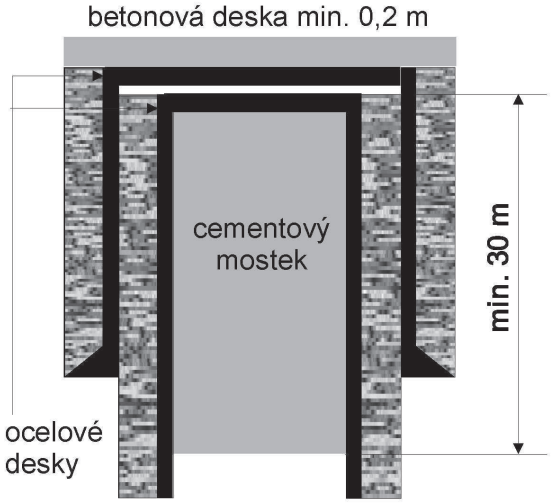
Nezacementované nebo nedostatečně zacementované mezikruží musí být izolováno. Pro likvidaci nezacementované části pažnicové kolony platí část II přílohy č. 5 k této vyhlášce. Nezapažený interval vrtu nebo sondy se izoluje podle bodu 4.

V případě, že pažnice nejdou vytáhnout, izoluje se volné mezikruží přes místo rozpojení pažnic nebo přes tzv. okno situované co nejníže nad hlavou cementu v mezikruží. Nad místem rozpojení nebo oknem se postaví tlakový cementový mostek, a v případě, že tlakový cementový mostek nejde postavit, postaví se cementový mostek, s hlavou nejméně 30 m nad místem rozpojení nebo oknem.

6. Izolace a likvidace ústí vrtu nebo sondy pod povrchem

Izolace ústí vrtu nebo sondy pod povrchem se provádí pomocí cementového mostku o délce nejméně 30 m. Zemina kolem ústí sondy se odkope do hloubky 1,8 m pod úroveň terénu. V hloubce nejméně 1,5 m od povrchu okolního terénu se odřežou všechny kolony pažnic. Pažnice se dolijí cementovou kaší a po ztuhnutí cementu se ústí sondy hermetizuje navařením ocelové desky o min. tloušťce 10 mm na každou kolonu pažnic.

Nad poslední navařenou ocelovou deskou se zhotoví betonová deska o mocnosti nejméně 0,2 m a ústí vrtu a sondy se označí podle § 71d; tím se považuje vrt nebo sonda za zlikvidovanou (obr. 6.1).

obr. 6.1 “.

Čl. II

Přechodná ustanovení

1. Ti, kdo řídí práce uvedené v § 11 odst. 4, mohou tyto práce vykonávat i nadále po dobu jednoho roku ode dne nabytí účinnosti této vyhlášky. Po uplynutí této doby mohou tyto práce vykonávat jen v případě, že splňují kvalifikační požadavky uvedené v § 11 odst. 4.

2. Po uplynutí 3 měsíců ode dne nabytí účinnosti této vyhlášky mohou projekty požadované touto vyhláškou zpracovávat jen projektanti splňující požadavky § 23 odst. 2.

3. Požadavky stanovené v § 28 odst. 4 a § 33 odst. 3 písm. a) musí být plněny po uplynutí 3 měsíců ode dne nabytí účinnosti této vyhlášky.

4. Organizace zpracuje přehled sond, na které se vztahuje § 51a, a spolu s harmonogramem postupného ověřování celkového technického stavu sond na nejbližší 3 roky jej předloží obvodnímu báňskému úřadu do 3 měsíců ode dne nabytí účinnosti této vyhlášky.

5. Opatření k zajištění bezpečnosti práce a provozu podle § 51b odst. 3 se do havarijních plánů promítnou do jednoho měsíce ode dne nabytí účinnosti této vyhlášky.

6. U provozních sond podzemního zásobníku plynu, u nichž není splněn požadavek stanovený v § 51b odst. 1 písm. a), se do 7 let ode dne nabytí účinnosti této vyhlášky splní požadavek stanovený v § 63 odst. 3. U ostatních provozních sond podzemního zásobníku plynu se požadavek stanovený v § 63 odst. 3 splní do 15 let ode dne nabytí účinnosti této vyhlášky. K tomu organizace zpracuje harmonogram postupného vybavování provozních sond podpovrchovými bezpečnostními ventily a předloží jej obvodnímu báňskému úřadu do 3 měsíců ode dne nabytí účinnosti této vyhlášky.

7. Projekty podle § 23 odst. 1, které obsahují cementové mostky, a projekty k zajištění nebo likvidaci vrtů a sond ve smyslu § 71a, 71b a 71c, u nichž ke dni nabytí účinnosti této vyhlášky nebylo započato s jejich realizací, se před jejich využitím upraví tak, aby byly v souladu s touto vyhláškou. Jde-li o projekty, na jejichž základě již byla povolena hornická činnost, avšak s její realizací nebylo doposud započato, považuje se úprava projektu ve smyslu věty první za změnu, kterou organizace ohlásí obvodnímu báňskému úřadu nejpoz-

ději současně s ohlášením zahájení hornické činnosti podle jiného právního předpisu.

8. Zlikvidovaný vrt nebo sonda v prostoru provozovaného podzemního zásobníku plynu, jejichž likvidace byla provedena před nabytím účinnosti této vyhlášky, provozovatel podzemního zásobníku plynu přezkoumá báňským projektantem do 2 let ode dne nabytí účinnosti této vyhlášky z hlediska způsobu jejich likvidace a alespoň nepřímou metodou posoudí jejich současný technický stav, a to i z hlediska důsledků a požadavků vyplývajících z provozu podzemního zásobníku plynu. Vlastník, popřípadě původní provozovatel vrtu nebo sondy je povinen poskytnout k tomuto účelu provozovateli podzemního zásobníku plynu potřebnou dokumentaci. Pokud výsledek přezkoumání a posouzení nedávají záruku bezpečného provozování podzemního zásobníku plynu po celou dobu jeho předpokládané životnosti, postupuje se v takovém případě podle § 71c a 71d.

Čl. III

Účinnost

Tato vyhláška nabývá účinnosti dnem 1. června 2011.

Předseda:

Ing. **Pěgřímek** v. r.